

פעםטער צייטונג

אויף דעזען צייטונג קאמט מאן יעדעס טאג פריעסערעירען און דער פריעסערעירער זענען מיט דעם פריעסערעירער זענען בלאטטער.

דעזעס בראשט ערשיינט דריימאל וואכענליך מאנטיג מיטשטיג און פרייטיג און דערמיטן טאג. פריעסערעירער זענען מיט דעם פריעסערעירער זענען בלאטטער.

Nr. 94, זעבענטער יאהרונג

פעסט, פרייטיג כח השון ה'תל"ו.

Pest, den 26. November 1875.

עס אפען איבערשטראכען, דאס איז דיא פילען שווערען איינזשטעלען און קאסט-שפילען איינזשטעלען נאך אין איינזשטעלען שווער-צען און דאס ווער איינער שווער-ערהאונג גייען מיטשטען ווערען. אבער דיא הערען איי-סערט-לינקען וואלטען דאס לאנד אויף איינמאל גליקליך מאכען אונד זאמען נישט דער פילען איינזשטעלען דיא דאסאלס נעמען אונד שפא-רען מיט גראסער געוואלט איינזשטעלען-אונד הייטע וואלדען דיא איינזשטעלען וויא מאן שפא-רען קאנן - וואס זיך דאס לאנד צו איינעם איינזשטעלען-לינקען מיטשטעלען זאנען ווערען וויא איך נישט אבער או פילע ענטשעלעך איך איינזשטעלען הערען דאס מאן דא מיט-טע-שטעלען לינקען וואלדען און דא איינזשטעלען ערענען צו קאנען וועלען ביליגער דיא שטעלען איינזשטעלען - אויך זיך איינזשטעלען דאס אונדער איינזשטעלען ווען זא איך נישט דיא ביליגערע אונד דיא זיך איך איינזשטעלען דעם לאנדעס אייז - אונד דאדער גליבע און עס ווערען נאך לאנגע ווערען, זיך דיא הערען אן שיפט אונד ווען פארטיא וועלען ווערען.

פילע שטערען איז היינטען זען - אונד דער יודע אונד אונדערע אונד : מיליאנען! דען ווען ערס נישט גלייבט, זא זאלל ערס וועלען ענדלען. דער פיאנצ-מיניסטער לענטע איז פאר הערעט באזען פארטיא פאלט מיט זעפען בע-זעטע אונד רעכענען אויף אונדער טרענהייט איז איינזשטעלען אונד ערס ווען פיל ווען, דיא פילען זעפען נאכערעכענען אונד אונד איבער-הייט איך דענעלעכען נאך נישט אייסקענען. איך אבער האבע זיך דיא מיהע געלאפען נאכערעכענען איך קענען זיך איינזשטעלען רעכענען זעהן נישט אייז אונד ווייז, דאס עס זיך נישט זא פערדאלט וויא דער הערע פיאנצ-מיניסטער דיא זאבע דארשטעללט. דער הערע פיאנצ-מיניסטער געווענען, ער האבע און געשאפליען פאר מיליאנען ערענעלע נאך מייער מוערעכענען אבער דאס ער מיט דען ענדעלען טייל פאר דען און-לאנגע ערשטאט.

אויס דעם איינזשטעלען היינטען איז פרא קעסטע איינע ראכענען-וואלד שטאטשטעלען וואלדען, עס ווארען מוערערע ראכ-בייער זיך וואלד ערשטעלען. דיא וואלד וואר שווער, דיא אללע קאנדידאטען גלייך גראסע נע-לעדיגע ראכענען ווארען אונד מאן געשעפענישט זיך אין איינער געמיידע-פעראמטלען ניד דאמיט ווער פאר דעזען קאנדידאטען דאך מ'ע'ה'ר ווי א ס'ע'ן האט?

איינעס פאר דען געמיידע-מיטלעדיגען דעסטען פרייאט-געשעפטונג דארין געשטאנ-אויף ליבערעדיגען צו געווען ערהאט זיך זיך אין עינער פעראמטלען אונד זאמען: מייער הערען עס נישט בייא געשטאנען צוויי אונד צוויי איינזשטעלען: ווער מ'א'כ'מ'ס' ב'ל'י'ג'ע'ר צווייטעס: ווער מ'א'כ'מ'ס' ב'ל'י'ג'ע'ר דארט וויא מאן פערקויפען ווילא פראטע מאן נאך דעם "מיטש-געשעפטונג" (דאס הייסט נאך דעם וועלכער אס מיטשען פערשפרייט) דארט אבער וויא מאן פראטע אבער עטוואס איינזשטעלען דאסען ווילא פראטע מאן נאך דעם געשעפטונג-געשעפטונג (דאס הייסט נאך דעם וועלכער אס מיטשען געשעפטונג) וויא וואלדען איינעס ראכענען דאס נישט געוואלטע פראנצ-ראכענען פערקויפען - אונד דאך קאנען ווער נישט פראנצ-ווער ב'ל'י'ג'ע'ר מ'ע'ה'ר דיא אייז אללע גלייביגע וויסען צווייטע - געשען וויא דאדער זיך איי-טען פאלל און וויא וואלדען פאר אונדער אונד געלעבטע אונד ווען וויא וואלדען אונד דאס אייז פאר דעם ליטווי אונדער געמיידע איינזשטעלען פראנצ וויא דאדער ליבערע ווער מ'א'כ'מ'ס' ב'ל'י'ג'ע'ר

געמיידע האטשטעלען ווערען אונד ווערען מיטשען וויא צוויי-קאסטען אויף דאס שווערע אונדערע, וועלכעס איך זענען נאך אייבער דען ווען גענענאכער געווען אייז געשען 86 האבען איינער לענער געווען ערפארדען, דאס עס זיך היינטיא נישט בראס און דיא היינטיגע ווען אלליין ווארען אונדערן אויך און דיא היינטיגע מייער ענטשעלען-אונד אייז-היינטיגע ווען דעם היינטיגע פאר אייז אונד ביי-דען אין היינטיגע ענטשעלען איינזשטעלען אונד. דיא אייז אונד נישט לאנגע וויא מאן זיך אין היינטיגע נישט געשען האט, דיא ווען איינמאל ווער שארשטעלען צו פערניכטען, דאך דאס קאנען אונד וועלען אין דיא אויך-געשען ענטשעלעך נישט ווערען, ווערען עס דאך איינע שטאד פיר נאכן איינמאל, ווען מאן אין זאמען מאד-וויסעס אין אונדערע יאהרונדער-טע הענטען געשטעלען דאסען, דיא וועלדען ווע-מען מיטשען אונד דען ווערען-מאד איינזשטעל-דען. דאס ערשטע ווען זא אבער אין שטעלע דיא ווען דורך הונגע-מאד צו פערניכטען. דעזעס מיטשען געשטאנען אין דער שאפען זאכער געזעטע, דאס דען ווען א ל'ל'ע'ר ערענע און דאס ערשטע ווען געשטעלען ווערען. דיא ווערען קיין בראך האבען דאן ברויב מאן וויא אי נישט מער טראכטען-אונד נען: דער הונגע ווער זיך פארן געשטעלען אונד ווענעטען צו איינזשטעלען אונד אייז דעם לאנדע נאטהענען. - זא דאכען דיא היינטיגע ווער-ערענען.

מאן זאלל מ'ר דיא ווערשטאט איבער-געבען, מאן זאלל מ'ר זיך צום פיאנצ-מיניסטער מאכען, דיא ווערען איך צווייטע וויא פילע מאן געשפארען קאנן - אלס איך אין לאנדאן וואר דיא געווען און דיא אונד דאס געווען פאר-אונד-ווערען און איינער ענער ווענען ערהאט זיך דער מיניסטער פאלטערשטאן (שפירד : פאר-געשעפטונג) אונד פערלאנגט 1000 פלעני שטעלען פיר (איבער 1000) (לינקען) אלס אונדערע געהאלט פיר דען ענדלעכען געווארען אין בנא - דיא ערהאט זיך דער ענדלעכע שטאטס-מאן באוויינע (שפירד : מיידע) אונד זאמען : 1000 פלעני שטעלען אייז איך נעמען - דארף ענדלעכע הערע פאלטערשטאן דעם הערען באוויינע : נישט וואל-לען וויא נאך ביא אונדערן, אונד דארט פיר ניד 1000 פלעני שטעלען אונדערע געהאלט אלס ענ-ליטער געווארען צו פערניכטען - אונד אלס הערע באוויינע מיט יא אונדערע מיטשען מיניסטער פאלטערשטאן דיא העלפעט פאר ענען 1000 פלעני שטעלען באוויינע - אויך ווען זיך איינמאל ווען דעזענען נישט מיט ווערען אייסקאפען קאנען דאן מאכע דיא הערענען מ'ר איבער-געבען ווערען, אויך ווערען אללעס בילי-גער מאכען -

דיא ערהאט זיך איינער דער גראסען שוואב-קאפע אונד דער ווען עס אויף די צווע פראנצ אונדערע דיא ווערען איך פראנצ-דא-בער, דען איך מאכע עס אס געלעבטען מאן וויל דעם ראכענען ווערען וויא וואלדען אונד דיא לער צוהאלטן איך מאכע עס אונד ניד מוערע טראכערען.

פיאנצ-מיניסטער ע'ל'ל' איז נאטורליך דעם הערען שיפטאן דיא געבוירענער אונדערע נישט שווערען געבוירענע הערע סעלר זאמען: וויא דען געשען סעלר דער שיפטאנען דער געשעפטונג וויא ווערען איך דיא זאבע געשעפטונג פערדאלטען ווען ער זאמען דאס איך ניד דען ענדלעכען סעלר פאר מיליאנען ער-שטאט האבען זא שפעקולירט ער אויף דיא טרע-הייט אונד איינזשטעלען דעם היינטיגע דאס מאן אייז געמלך נישט נאכערעכען ווערען: ווער ער אבער יא דיא מיהע נעמען נאכערעכען דער ווער עס ליבעט הערע-לינקען, דאס מייער נעכט-ערהענען ערשטאנענע פאלע א מיליאנען בע-טראגען. וואס זיך דען צווייטען סעלר ווערען דערע בעטראכטען, אויך וויל אונד הערען שיפטא עטוואס ענדעלען: איז אונדער 1871 האבען דיא הערען אייסקענען לינקען געווען, דאס זיך נישט אללעס ביליגער מאכען איך שטעללעט שאן דיא-מאל דען אונדער, דיא פילען איינזשטעלען צו-פערניכטען אונד שאן אונד אונדער 1872 האבען איך

אין דער מיטשטאד-ווערען דעם איינזשטען היינטען אונד דיא איינזשטען איינזשטען דעם פיאנצ-מיניסטערס ער געווארען געקאממען. דעזען געלענענע הייט וואלטע דער אייסקענע-לינקען שיפטא אונד איינזשטען פאר איינזשטען לאסען - אונד ער היילט אבערמאל איינע לאנגע אונד ברויטע רעדען אין וועלכער ער דען פיאנצ-מיניסטער סעלר טיכטען פערדאסען וואלטען.

דעזען ענדענען בעשטעלען ניד אייז פאל-געבען קרענען זאמען : 1) קיין פריעמער דארף מיט געשענען געשענענען (שפירדעס) באנאטוויין

אונד דאס פאסט - וואנערל ל ע ע ר זיא. דא
 זאכט ווארדע נאטורליך זאפאטט ביא דער פאלי-
 ציא אונגעצויגט וועלכע דא אונטערזוכונג אינלי-
 טעטע. וויא פילע געלד ביא דעווער געלענענדיג
 גערויבט ווארדען קאנו נאך ניכט מיט בעשטימט-
 הייט אנגעבען ווערדען.
 * (מ ע נ - א פ ע ר צ י מ ג א ט -
 צ ע נ - ד י ע נ ס ע י) ווי דא האבען פאלקאמ-
 מען רעכט ווען ווי טעגליך בעטען : "האלילים
 כרות יברתו", דא מאצען מאגען געריכטעט
 ווערדען דען וויא זעהר וויא און אייגענע איי-
 געקלערטען יאהרהונדערטע לעבען, זא מיסען
 ווי דאך זאגען : אייפערדיג הער, אייפערדיג
 הין - דער אכצענדע דעלעט בעשטעהט נאך אי-
 מער, וואס אבער אס מיסען בעווערעט ווערדען
 מוט, דאס איזט, דאס נאך הייטצוטאגע דעם נאט-
 צע-דיגענטע מענטשליכען הונגעפערט ווי-
 דען. און אנדערע שטארבען נעמליך וויט ווער-
 ציט פערעהלטיסמעסיג זעהר פיעלע מענטשן. דא
 רעווערונג ווארדע הייערע אייפערקאמ, דאך
 רעווערעט מאן איהר איין, דאס איז לאנדע דא
 כאלערא הערשע, אלס שפעטער יעדאך דא דע-
 געוונג איין דען געדאנקען געקאממען, דאס הייר
 און אונגעווערעטע פערברענען איז שפיעלע וויא
 דא וואסמען דאס נאטצענדע דעווער איינע ציט לאנג
 ווערען פאלקע ווערשען און איינע דעווער
 העררשט נעמליך דער געבוירן, דאס דא מאדען
 ניכט בערעדיגט, זאנערען פערבראנגט ווערדען.
 דא קאנגעט מאן נאטורליך ניכט איינעווער-
 וועהאלב זא אונגעווערע פיעלע שטענדיג-
 פאללע פארקאמען. - אלס דא זאכט נאר
 צו אונד ווארדען, לעס דא רעווערונג דאס פער-
 ברענע ווערדען טאטען שטענדיג. דא מאדען
 קארפע ווארדען ארצטליך איינעווערעט, אונד דא
 שטעללעט עס זיך הערויס, דאס דא איינע דעם
 מאדען איינע פערשיפונג וואר. מאן פארשטע
 זיך נאך דען ניכט-מאדען איינע וואס וועללעט
 זיך דא הערויס, דאס איז לאנדע איין ווייט פער-
 ברייטערע פערציין איינע נאטצענדע דעווער-
 טרע, דער עס אלס איינע טוענענד שטראכטע
 זאפעלע מענטשן אונד ניר מאדיר, דורך ניכט צו
 מאדען. דא גלייבען, דאס איינע נאטצען מענ-
 שען-פאפער וויינשען, און מער לויטע ענדיג פער-
 ניכטעט האט, דעסאך זיכערער גלייבט ער, דא
 גונסט דער נאטצען זיך עווערבענע קאנגען איינע נאך
 זינעם טאדע אייז פארצויען (זן דען) צו קאסטען.
 זיין אייז פארצויען ווערדען דעווער ניכט-מישער
 געוויס ניכט קאסטען דאסער ווארדעטען זיא אבער
 אין דען קערקער, ווא זיא איהרע שטראפע צו ער-
 ווארטען האבען, מאן איזט איינעם אין גאנץ איי-
 דען איינער דעווער ענטפערדיג זעהר בעאנוועהנט.
 דען וואס נישט עס דא, ווען איינע מענטשען
 איינעפאנגען ווארדען, דא דער ניכט-מישער פער-
 אין אים נאטצען לאנדע נאך טויזענדער ענהלט.
 עס וואנט דאסער הייטצוטאג אין איינען קיינער

אויך ביא זינעם בעסטען פריינדע עמוואס צו גע-
 נעסען, אייז פירטע, פערשיפעטע צו ווערדען.
 * (ה י י ר א ט א ה א י מ ה י ו ז ע ר א ט ה -
 ש י ל ד) דאס טאכער דעם באראנס אלפאנס
 ראטהשילד אין פאריז, אונטערע בעסטענא ראטה-
 שילד, הייראטעט זינט איהר געוויינטעריקער
 דען באראן אלבערט ראטהשילד אין ווען, מאן
 ווייט, דאס זיך דא ראטהשילדשען ניר אינטער
 דער פאמיליע פערהייראטען - אונד ניר באראן
 נוסטאיי ראטהשילד מאכטע דאסאן איינע איי-
 נאמען, דא ער דאס פרייליך אנטש פאך גע-
 הייראטעט האט.
 * (ד ע ר נ י י ע ו ו ע ל ט - פ ל א נ -
 ו י י ר ד ד א ר ג י ר א י מ ס פ י ה ר ו נ ג
 ג ע ל א נ ג ע י) איינע הייטענע ווענער דעפעטע
 מעלדעט; דער ווענער געווער-ראטה האטעט
 בעשלאסען, און ביידע הייער דעם רייכע-ראטהעס
 איין געווי צו ריכטיג דאמיט דער רייכע-ראטה
 אללע מאנליכען מיטטעל ווערען אים דען פיש-
 האשיגען פלאן הויכשילד דער ארמע-פערמי-
 דעוונג באלד צור איינפיהרונג צו ברענגען.
 * (א י י נ ע ז ע ל ט נ ע נ ט - ג ע ש י כ -
 ט ע) עס וואר שאן אפט דער פאלל, דאס זיך דער
 מאן פאן זינעם ווייבע ניר דאסער געשענדיג האט
 אים דאן איינע אנדערע, און וועלכע ער זיך פער-
 לעבעט הייראטען צו מאנגען; אבער געוויס זעל-
 טען וואר נאך דער פאלל, דאס זיך דער מאן פאן
 זינעם ווייבע ער דאסער געשענדיג האט, דאמיט
 זיא איינע אנדערע, און וועלכען זיא זיך פער-
 לעבעט הייראטען קאנגען. - דעווער זאכע האט
 זיך ניר הייר און זאלבער זעלטענע פאלל עראיי-
 נעט. אין הייערע ווענער איינעווערעטע-בעאמטע
 לעבעט מיט זינעם ווייבע פאללע ווארדע און
 שאנסטע פריינדען. - דא נעמאח עס פלאטעליך
 דאס זיך דא פרייאן איינען פריינד איהרעם
 מאנגע פערלעבעט האט. דא פרייאן איזט פאר
 איהרעם מאנגע נאמן אפען איינע עהרליך איינע-
 ווערען אונד זאכע אייז; אייז מיט דור דא
 ווארדען געשענדיג, און ביין און הייער פריינד
 פערלעבעט, אלס רעכטשאפענע פרייאן דאס איי-
 מיט דור ניכט מער רעכען, ניכט מיר "מיט" דאמיט
 און דינען פריינד, הייראטען קאנגען, דער מאן
 מאכטע קיינע פיעלען איינשטענדיג, ער בעגאב זיך
 זעלבסט מיט ווער פרייאן צו זינעם פריינדען, אים
 דא הייראטען - אונטעלענענדיג, צווישען דעם
 פריינדע אונד ווער פרייאן און ארדענען צו ברענגען.
 דא אייז ער אבער ווער פרייאן דען "מיט" אונד אין
 איינען מאנאטען ווייז, דא הייראטע שטאמט-
 פריינדען. - (אייז פיעט זאלל און זאגען - האט
 איינמאל אין מערען געזאגט - אין פיעט איזט
 אללעס מאנדל.)
 * (א ו י ס צ י י כ נ ו נ ג א י י נ י ע ס י י -
 ד ע י) דער הייערע אונטעווענען איראקליים
 הערר מאקס ריטטע פאן ברייל, וועלכער

פאר הייראטען זינע גענעראל-קאנגול פאן האל-
 לאנד ערנאנטע ווארדען, איזט זינטעם פאם האללאנד-
 דישען קאנגע מיט דעם "לאווענ-ארדען" איינע-
 צייכעט ווארדען, דער "לאווענ-ארדען" איזט דער
 האכסטע ארדען האללאנדס.
 הייערענען הערען פריינדשאפט, אייז דעווער ארמע-שלייכע און
 בעצייטע אים, דאס איינע פריינדשאפטען און 1 דעצעמבער ענדעט
 הייערען קלייבט זע ערליך איהרע פריינדשאפטען און זעווערן, האט
 דאס ענליכע קיינע אונטערזוכונג פריינדען.
געשעפטסבערייכט
פיעטער-פריינד
 געטריידע-געשעפט. פאן ווייזען ווארדע
 געשענדיג פיעל ער מאכטע בעראכט, דער פערקויף וואר
 שטארק, פערקויפט ווארדען 300-400 מעטצען, דאס פריינד
 זינע אונטעווערעטע.
 100 צען, 100 טהיים-600 צאללעטער, 56-55 טה.
 271/2, 5,20 צאללעטער, 56, 841/2 טה, 5,20 700 צאללעטער,
 56, 841/2 טה, 5,12 6-0 צאללעטער, 56, 841/2 טה, 5,05
 גערשע 800 צאללעטער, פער 56, 72 טה, 2,55
 1000 צאללעטער, 56, 72 טה, 2,45 פיעלע קאסטע.
 האט ער 900 צאללעטער, 50 טה, 5 טה, 56
 2,25 1600 צאללעטער, 50 טה, 5 טה, 2,22 1/2
 ווייזען פער קאנגע-דעצעמבער 145-417, 4,17
 נולד, פער פיהר-יאהר 490-4,92 נולד, -
 האט ער פער פיהר-יאהר 257-2,57 נולד,
 קוקורון פער מאיינע 270-2,7 נולד, 2,72
 ווענער פריינד
 רייכאל 21 נולדען,
 ליינאל 19 1/2 נולדען,
 פערטאל 17 טה, 10% נולד,
 שפירטוס 17 קר.
 ווענער שלאכט-פיעהמארקט, דער אייז-
 טרייבט אויף דעם ווענער שלאכט-פיעהמארקטע אס 22-טען
 ד. מ. בעטונג 3076 דאסאן ווארדען 1779 אונטאישע
 876 פאליישע אונד 408 דויטשע, אונד דאריינען -
 ווערע-קאסטען, דאס געשעפט וואר שוואך, דא פריינד
 שטעללען זיך פער ענענדיג: אונטאישע קאסטע 28-33
 נולדען, פאליישע 27 - 31% נולדען, דויטשע 28-31%
 נולדען -
 פריינדשאפטען ווערענדיג: מאיר בריי רויין.
שטעללע-געוויז!
 איין 26 יעהרדיגער פערהייראטעטער מאן, דער
 שוהט וברוק, קורא זעלע תפלה, אונד איין פראק-
 טישער מיהל איזט, זוכט איינע פאסטענער און-
 שטעללונג. - גענייטע אנטראגע ווערדען ערבע-
 טען איינער ארבעטען:
 SAMUEL PINCSOF
 untere Donauzeile No. 47 Pest.

קורו-טאבעללע פאם 23. נאוועמבער.		פריינד-פריינד-טאבעללע.	
קורו-טאבעללע	פריינד-פריינד-טאבעללע	פריינד-פריינד-טאבעללע	פריינד-פריינד-טאבעללע
15 75	104 50	14 25	81
27 25	5 30	1 40	82
16	9 11	1 45	83
112	9 11	4 75	84
57	1 69	5 05	85
20 75	1 52	5 15	86
22 75	25 4	5 20	87
75 25	245 30	4 40	81
75	105 25	4 55	82
100 50	110 80	4 75	83
	116 50	4 95	84
	135 50	5 10	85
	135 50	5 20	86
	22	5 20	87
	32	4 20	81
	163 50	4 35	82
	25 75	4 40	83
	92 50	4 55	84
	16 70	5 10	85
	12 25	5 15	86
	14 75	5 20	87
	25 50	4 40	81
	25	4 55	82
	18 50	4 75	83
	36	4 95	84
		5 10	85
		5 20	86
		5 20	87

זו האבט איך דאך נכטס פֿעללאַרען: איך צו
היינע זענען אים מיר א נכטס געזאגן? —
דאס זינד דיא ביללאַרשאַן, זעלבט פֿראַפּעסטער
ביללאַרשאַן אין זינקעס זינען כּוּכע נעמען דיא יודע-
שען שטודענטען אין ווען ער העכט. דיא גייע פֿייע
פֿרעסעסע האט יעדאך דעס אייגענעמען הערן
פֿעלעסטער נאכגעווען דאס איך דיא ווען דאך-
טארען מעהר וויסען אלס ער. דיא ווענעך אוי-
ווערטעט זעלבט האט מעהרערע יודישע שטע-
פֿעסטארען זעלבט אין אהערער אכטונט שטע-
הען אלס הערר ביללאַרשאַן. דאן דארף מאן נכט
פֿערגעסען, דאס איך דער בעריהטע דאקטאר
פֿישהאף, דעססען היינע וועלט-פלאן ווי אוי-
זערען לזענען שאן מיטגעפלאגן אבען, זענען
פאלעס אין אינגאלישער ארעט אויט.
שטעללט מאן הערן ביללאַרשאַן מיט הערן פֿייע-
האף צוזאמען, זא ווי דאך יעדער אייגענע
דאס נכט הערר פֿישהאף, זאנערן איינע אינד
אלעין הערר ביללאַרשאַן אין שטרא-קאפּא אונט
אלע, דיעס אינד נאך מעהר זאט דיא גייע פֿייע
פֿרעסעסע, יעדער ווי דא אבער זאנען מיססען, דאס
הערר ביללאַרשאַן, דער אלס נעבולדעטער מאן
איינע יודען-האם בעקנעטע, ווי ער נר אונטער
דעס דעמען פאכעל נאך דענכטא אונט, דיענע
צייטונג אפלאקאמען פֿעלדעטע האט!
* (י' ד' ש' ע' ס' א' ט' ע' ג') נאך דען
נימסען איינזינען ביא דער פֿאַלס-געזעלונג,
זאנען אין נאליען: 273,391 אין בארמען 81,519
אין מעהרען 42,644 אינד אין יעדער-עסטרעך
61,818 11 ע' ג' — זאטע זאנען אים מאויע-
שטויטע עסטרעך מעהר אלס 234,000 איזאעל-
טען, ביים מיליטע זינד אבער נר 202 מאן יודע
שע פאלדאטען איינע נכט איינמאל 14 פֿעלדעטע
דער יודע-זאנען אים מאכט. די פֿעלדעטע
אינד מיליטע - בעהארדען זינד נון פֿאַן דיעזעס
איינזינע זאנען איבערהאפט ווערן, אינד האבען
אן אלע אידאעלעטען קלעטע-געמיינדען אין
שטייגע נעכטעס אין זעלבטעס דאמיניע איי-
קעדינע פֿעלדאנט ווערן, ווארעס פֿאַן ווען זאנע
ני צום מיליטע קאמען, יעדען פֿעלדעטע
אלעזליא בערעגעווען אנווענעטע האט!
דער יודע נכט פאלדאט יעדער, אדער זינד אוי-
טער דען ווישען יונגען לייען ווי ק' ל' ד' זא
פֿעלע אונטער, דאס איך דען פֿעלדעטען זע-
זעהע-עסעסעסען דעם יודען וועטען? אים
לאנדעס-פֿעלדעטע-נימסען-מיליטע-ווייך דיע
זע אנווענעטע ווער איינע נאכגעפֿאדערט.
(דינע זעלונג האבען ווי ווארע פֿיר ווארע דען
ווענער צייטונג ענטאמען, אבער דיא בעאנע-
ווארען זענער פֿראנע אונט איינע ליכטע זא פֿאַן

בערעקט, דאס דיא ווישען יעלענע דאך נכט
אלע זא שטארק ווי דיא בערעקטע זען, דער
דער-נכטע ווער דאך היקלעך צינאנען אלס
דער בערעקט-ווער, אונד ווען דיא צייטונג
איינע פֿעלדעטע-בענגט ווי דען הערשאפט-
קונדען אנווערען, זא ווערען זא פֿעלדען, דאס
איך פֿעלדעטע-עסעסעסעסעס וועלען הערשאפט-קונ-
דער ביים מיליטע-דיענסטע זינען.
* (ד' ע' ט' ר' ט' ע' נ' ו' א' ה' ל') נעס-
טען ווארען צוויא דעפּיטירטע-וואהלען, איינע
אין מ' א ק' א אינד איינע הער, אין מאך א וואר
דיא וואהל צווישען דעס ליבערלען פֿא א ר א א
אונד צווישען דעס איינע-ליכטען ס' ע' ל' פֿא-
ראנא ערהאלטען דעס שטימען אונד סעל נר 56 -
הער אין דער שטודענטע-ווער, זא דיא דעפּי-
טירטע-שטעללע הורף דען מאד עורארד הארעס
ערלעדיגע ווארען וואר דיא וואהל צווישען דעס
ליבערלען ווארען שווארן, אינד דעס ליבערלען
עמעד איינאקא, שווארן ערהאלטען 840 שטי-
מען אינד איינאקא נר 542 שטימען.
* (י' י' א' פ' י' ע' א' ק' ט' ע' נ' ש' ט' י' -
ק' ע' א' ב' ע' ד' י' א' ב' ע' א' ט' ע' ו' א' י' -
פ' י' נ' א' נ' ע' - מ' י' ס' ט' ע' ר' א' י' ס' ע' י' -
ל' ע' ר' י' ע' ז') אלס שטימען אים דייכטאטע
דארין דראנט, דאס דיא זאנעל דער בעאטע
פֿעלדעטע זעלדערט וועלדען יעדערעטע דער
פֿראנע-מיליטע-ע' ל' ל' פֿאַלדעטען: איינע
פֿעלדעטע דער בעאטען אום פֿראנע-מילי-
טירטע ווער יעדער אלס אפּאקלד בערעכטען,
דער זע פֿאַלדעטע מערעס: מעהר אלס 4,000
אקענטטיקע מיסען דא יעדער ערלעדיגע ווער-
דען, דאן מיסען אונגעפֿער עכטטאזעס מילי-
אנען גילדען פֿעלדעטע ווערען: איינע
זינד פֿעלע מיליאנען פֿאַן קליינע באקאטע
וועלען אלע גענויא נעבעהט אינד פֿערפֿאט
ווערען מיסען, דאן זינד מעהר אים 10 טויזען
קייטטינען אונד עפּפּאנע-שינע איינע-שטעללען
אונד 10,000 פּאנעס אפּווענעטע, ביא איינע
זאנען גראסען אריינטיילען זאנען אונט
פֿעלדעטע דער בעאטען: נר נכט הערען,
(ט' ס' נ' ט' ע' נ' ע' א' א' נ' ד') דיא
ה' ע' ר' ז' ע' ג' א' י' א' נ' א') מאן האט אימער נע-
פֿרעטע דאס מאנטענאנע צו הילפע אייען יעדער,
טער דער הערשאפט איינע צו הילפע אייען יעדער,
נון מעלדעט איינע דעמעטע פֿאַם 14 דיעזעס
מאנטענאנער מיט 12 נעברעס-קאנאנען
בעדיט שטעהען, אים אים נעשטען איינע-
נענען דיא טריקא לאזענאלען, דיא טריקע
העיערען אין קאנטאנעטע האט זאנען דיא
נעזאנערען רוסלאנד אינד אנווערע מאנאריע

ערוכט, אלעס צו טהון, דאס מאנטענאנען אן
דעס איינשטאנדע זינד נכט בעהעלייגען, נון אינ-
זענען מאנאריע ווערען עס נעווען ערענע ווערען,
ווען דער קליינע קיינע איינע-שטעללעטע
אבער ד' א' ל' א' נ' ? דאס איז עבען איינע
פֿראנע דיא קיינע אנטווערף ברויכט. מאן וויס
דיעט נישט דעס מאנטענאנען קיינע האנד אונד
קיינע פֿאַם איינע-שטעללעטע אונד פֿירער העיען פֿאַן
רוסלאנד דיא איינזעלענע ערהאלטען צו האבען!
(א' י' נ' ע' ק' א' מ' ש' ע' ר' ע' ו' א' ל' -
ז' א' י') אים פֿראנקע ווער פֿאַלדעטע פֿאַלל
נעמעלדעטע, פֿעלע פֿעלדעטע-מיסען זיך פֿאַר
דיא ריכטער שטעללען ווייל דיא איינעס רויב-
מאדעס בעטולדעט ווארען, נון ווארדע יעדער
איינע-שטעללעטע פֿעלדעטע אונד נר לייכטע אלעס
ווי אן ארדנונג, יעטעס קאס דער איינע-שטעללעטע
דיא ריכטער דאס שולדיג איינשטאנען, קייט
יעדאך וואר דאס שולדיג איינשטאנען, אלס
דיא פֿעלדעטע אבער דיא ריכטער הערענען
אום זעלבע צו ערפֿארדען, נליקויבער-ווינען אילטע
זאנלעך דיא פֿאַלדעטע הערשאפט וועלען דיא קליינע
העראזעיאן מיט יענע מיעד אנטערהוקטע,
(א' י' י' נ' ט' ע' - ש' פ' א' נ') אבער
דיא שטעלענדיגט איינע-שטעללעטע ווייל - קיינע-
ניגארדען זינד שאן פֿעלע וועטע נעמאטע וואר-
דען, דיא אנטמאל נאך שטעללעטע יעדען אלס
דיא צוויי-קיינע-ניגארדען זעלבט, דיעסמאל
העלדעט יעדאך אין איינשטעס בלאטט אבער
דיא צוויי-קיינע-ניגארדען איינע רעכט נעלען-
נענען וויינע, אין איינע דאפּע אים מאנאריע-
קאמיטאטע יארדען נעשליך אין ווענען מאנען
זענער פֿעלע רויב-שטעללעטע בעאטען, דער פֿע-
דאכט פֿעלדעטע איינע יונגע מענטשען זעסען
פֿאַסער אין זיכער אונט אום פֿאַלדעטע רויב-
מאן איינע פֿעלדעטע-ניגארדען זא לאנגע שלאנען, ביז
ער דען בעשטאל איינשטאנען האט, דיעס
ווארדע יעדאך שטענער פֿאַם וועטען זענען
טען, דיא עס זיך הערענע-שטעללעטע, דאס פֿעלע
ערהעבען לייענע ליעבער אלס הייענע זיך ער-
קלעטען, בעפֿאַר ווי זא פֿעלע טלעיע זיכע-
טען ווארען, דא נון דער יונגע מאן דיא זינע-
שטעללעטע י' י' נ' ע' ז' ע' קאנטעס מאן דעמועל-
בען נכטס טהון, דא ערהאל זיך דער ארשע-
ריכטער אינד זאנען: עס אום וואהר, דאס נע-
זענען פֿעלדעטע עס איינע פֿעלדעטע-ניגארדען
לאנגע צו שלאנען, ביז ער ווען דיעס-שטאל
איינשטענעט אריין דאס נעמען פֿעלדעטע יא
נכט, דאס מאן דעס פֿעלדעטע-ניגארדען נאכגע-
נען פֿעלדעטע-ניגארדען איינשטענען אונד וויילעס
איינמאל מיט דיעזעס יונגען מענטשען איך דיעזע

הדסה, דיא אום פֿאַנגענע דעס נעלעשטעס-
צייטערס איך דיא דוק-קונפּט דעס ר' נחמה נעווארעס
האפט ערהעלט פֿאַן אורס דיא בערענע-וויסענעס
אבער דאס בערענע אהרע פֿיינדען, צו וועלכער זיא נון
נעמען ווארלעטע, אן דער טהויע בענענעסע זיא דעס דון
יסק, דער דיא פֿיינדליכעס נייסטע, זיא ווארלעטע אין אור-
דיע פֿעלדעטע-ווייטען ליכטען, אבער ער ערענע שטעלל
אורע האנד אונד זאנען!
בין איך איר דען זא צו-ווערע נעווארען, דאס
איר מיר נא? נכט אנווערן ווארלעטע? אן זאנעס, וואס
האבע איך נעשאפּן, דאס איר איינע בעשאנען נענען מיר
זא פֿעלדעטע האבט!
נעווען איר אירע איך! (אנטווארעטע דהס)
בעטעס אונד צעטערע, עס ווארלעטע מיר טייע שטער-
ען, ווען איך מיר מינעס בענעמען בעלדעטע!
(וויי מיסען הייע נאכטאלס בעמערקען, דאס מאן נאך
צו דאמאלען צייע נכט פֿען "ווא" זאנערען פֿען "אור")
נעשאפּן האט.)
זאנען איך דאך ענדליך אייערע ליכע שטימע
ווערען! (זאנע דון יוסף) - אן וויי איר נאך דיאזעלבע,
דיא מירן טראכטען אין דיעזעס הינע וואר!
"טיאס? ברויכט איר דאס נעשאפּען צו ווער-
דען, ווא איך אלעס ליכעטע?"
"יא, אלעס ליכעטע מיר, (זאנע דון יוסף בן אבדל),
נר דיאיינע נכט, אויך דיעזע ליכעטע איך דען מיסען
אנווערן האבט." -
(פֿאַרענע-פֿאַלעס.)

אונד וויין אדער מיט טאכאק האנדלען? אין וועג דארף גור אין דען שטערטען, ניכט אדער אין דען דארטערן וואהנען; איבערדיעס דארף קיין וועג אין רומעניען גרויג אונד באדען ערווערבען.

דיעזע צוויי פונקטע זינד עס נוין וועלכע דיא יודען אין רומעניען אייף דען בעסטעל-טאכאק ברענגען. דיא וועדען זינד יא אין רומעניען עבען אלס "פערטער" בעטראכטעט, דיא דורשען אלאז אים זינגע דעס געזעצעס קיינע גייסטליען געטריענקע קיינע טאכאק האנדלען, אינד איר קיין אקער-פעלד ער-דירשען דיא איםען בארעכענען — יא אלאז וואלען דיא וועדען דענן לעבען דיא רומעניען האבען גוט שפעקולירט; דיא טאכטען זיך: "באדענען דיא-ניט ווי דיא וועדען וואהל ניכט, אבער ווי דיא וועדען דיא אונזערע געזעצע דארף זארגען, דאס יא — ניכט לעבען קאנען!"

אבער איינע האפענונג האטען דיא "רומעניען" שיען יודען. דיעזע בעטראכטען אין דעם האנדלעל-בעטראכטען וועלכען אונזערע מאנארכיע מיט דער רומענישען רעגירונג פערמינארטע, דיא רומע-נישען וועדען דאכטען זיך: "אין עסטערייך-אונגארן זינד יא דיא וועדען עטאנאפירט, דיא האבען גלייכע רעכטע מיט דען אונזערען קיינען, וועד אלאז דיעזע מאנארכיע מיט רומעניען איינען האנדלעל-פערטראג אבשליסען, דיא וועדען דיעזער פער-טראג א פיר א לילע בירגער עסטערייך-אונגארנס גלייכע רעכטע אייטהאנדלען, אונזערע אונזערע שיעדע צווישען וועדען אינד ניכט-יודען, דיא זיך דען עסטערייך-אונגארנישען וועדען אין רומע-ניען דער האנדלעל מיט גייסטליען געטריענקע אונד טאכאק אינד דער אנקורף פאן רוינד אינד באדען געשטאטעטע זיין וועדען — זא וועדען זיך דיא רומענישע רעגירונג וואהל טעמען, איהרען אייגענען וועדען דאס צו פערטערייך יאס זיך דיא רומעניען נער פערטען מאנארכיע ערלויבט האט" — זא דאכטען זיך דיא רומענישען וועדען אינד זעטצען אייך ערווערבען וואנע האפענונג.

זיך האבען איהרע יא אייך אייך דער לעצטען נימער בערוישע געמעלדעט דאס אונזערע גליי-בענס-גענאסען אין רומעניען אין דיעזער האפע-נינג זיך לוינער ביטערע געשייטע האבען, דער האנדלעל-פערטראג מיט רומעניען אייט וואהל אב-געשלאסען, דאך בראכטע זיך דען וועדען קיינע הילפע היינט עס דאך אין דיעזעס פערטראגע אייטדרוקליך, דאס דערזעלבע קיין אייגענלעגע-נע זעטען וועלכעס בייהע און עסטערייך-אונגארן אדער רומעניען בעטראגט, ערשיטטערן דארף, היערייט ווערט מאן דאס טראטן דעם האנדלעל-

פערטראגעס קיין וועג אין רומעניען אייך אין צו-קונפט מיט גייסטליען געטריענקען אדער טאכאק וועדען האנדלען ווערען, בערענוואוינען וועדען עס-נע-שטאטטעט זיין, דאס אייך וועדען אין דען דארטערן וואהנען אדער גרויג אונד באדען ערווערבען. אינד דיעזע בעשענעקען וועדען ניכט בלאס דיא רומע-נישען וואנדרען אייך וועדען אונזערע מאנא-רכיע מיט וועלכע אין רומעניען זינד, טרעפפען. פיעל עהרע וועדען אונזערע מאנארכיע וועדען אונזערע דיעזעס האנדלעלס - פערטראגעס ניכט איינזעהען, דער רומענישע מיניסטער האט זיך אין דער קאסמער (וואלאכישעס לאנדשאפט) שאן גערהעלט, דאס אונזערע רעגירונג דען האר-טען דרוק, וועלכע אין רומעניען גענען דיא וועדען נעקליבט וועדען, אלס "רעכט אונד ניכט פונדעט, דיא יא זאכט איינען זא ל ב ע ו פערטראג ניכט אינטערשטייען העטען! פיליידעל אייט דיעזע בערוישטען איינע אונזערע שיעדע ליען, וועלכע גענען גור איין יא ל א ב כ ש ע י מיניסטער אייטשפריכען קאנען, דיא בייא אים דיא וועדען מיט דען איבערנען בירגערן גלייכע רעכטע האבען, וועדען דאך אונזערע רעגירונג עס ניכט פיר ניכט פירען, דאס מאן אין רומעניען דיא וועדען "פערהענגען" לאסט!

דיא ליבעלע פארטיא אונזערעס היינט-טאגעס האט, וויא וועדען בערוישע ערווערבעט, דאס שרייענדיג אונזערע אייגענעקען וועלכעס דען יא-דען אין רומעניען געשייטע לוינער, וועדען דער זאכע ניכטס מעהר צו ענדערן, זא נאכה דיעזען פערטראג אן ניכט וועדען מיט געמוזעבען צו-פיר יעדען אונזערען אין דער האפענונג, דיא וועדען ווענע וועגטאטעטען ש פ ע ט ע ר פיר אייך וועדען אין רומעניען עטוואס טהון צו קאנען, היינט שטעלען זיך אונזערע פאלגענדע קאמישע פערהעלעטעס היערייט: דיא רומענישען וועדען זינד עס א נ צ י פיר אן אבער ניכט אין איהרען היימלאנד, וואנדרען און עסטערייך-אונגארן עס אייט דעס קיין וועדען וואנדרען דיא פאללע יאהר-היינט, אייט עס דאך טהאטאכע, דאס דער בוקא-רעסטער וועדען אין אונזערע נאנצען מאנארכיע מיט גייסטליען געטריענקע אונד טאכאק האנדלעל שטייבען אינד נאך בעלעבען זיך גרויג אינד באדען אונזערען דארט, וועדען ערענען איהם אלע, דעס אין וועדען היימלאנד געווענליך אונזערע אונזערע אונזערען וועדען דיא וועדען אים עסטערייך-אונגארן אין רומעניען פערפאלגט, איהרעס דיא זיך דארט אייף קיינעמאייט ווענען ערנעהען קאנען, וועדען האבען אלאז מיט דעם האנדלעל-פערטראגע געשייטע האפענונגען!

פערשידענע ניוואנקייטען.

אייין פראפעסאר און דער ווענער אוניווערזיטעט אונד דיא יידישען שטודענטען. דיא פראפעסאר און דער ווענער אוניווערזיטעט, היער בולדראט, נאם זאכענען בייך דען ערווייטן אין וועל-כעס ער איבער דיא יידישען שטודענטען זא שטעפט, וויא מאן זא עטוואס פאן איינעס האב-געבילדעטען מאננע ערווייטע ניע געהאט האט, בולדראט זאכט אנטער אנדערס: "עס קאממען אים נאליצען אונד אינאראן ווענע שטודענטען וועלכע קיין אנדערעס פערטראגען האבען, אלס דען ערווייטעטען דאס קאן אלס ליבע, עס פערטענהען זיך פאן וועלכעס דאס דייעזע ווענע שטודענטען-עס-עסן מיססען, אונזערע געשייטע עס, דאס דיא מיססען אונזערע איהנען דיא אוניווערזיטעט ניכט פירען עווענע קאנען, דיא איהר טעגליכעס בראד צו פערדינען, געבען דיא ארמען לעקצור-ען אדער געהען זאנאר היינטיגע מיט הייבאלע, אינד זאלכע מענטשען וואללען דאקטארען וועדען! עס אייט ווענע מאלדערייט, דאס זאלכע ארמע ווענע-ווענען, דיא קיינען קרייזער אין דער טאשע האבען, אין ווענע מערענען שטודירען וואללען, דיא וועדען היענע גור דרוק דיא אייטעלקייט ער-על-טען געטריעבען, וועדען דער האכסטער וואנע עס אייט, דאס איהר וואהן פער היער דאקטאר! אונזערע געשפראכען וועדען, דאס טראכטע טהויל דייעזע וועדען שטודענדען האט אבער אייך ניכט וואפעל בילדונג, אים איבערהויפט מערענען שטודירען צו קאנען, עס זינד דיעס צומיטט מענטשען מיט אונ-זעם טהא-קאפען, מיט באדען אונד האלב-בלינדען איינען, מיט הענדען שווער וויא בלייא, אונד איינעס געהערן וויא לעהס, דאן קאממע נאך דאזי דיא פערטראכטעטע געציעהונג, וויא דיא בייא דען ארמען אייגענלעך-טען וועדען אין נאליצען אונד אינאראן איבעראל פארהערייט, אבער דיא וועדען בעטראכטען דיא איינזיערטיגע עבען וויא דיא באזיגע, מאכע דער קיינען נראשען האט, געהט דאך אייך דיא באזיגע אום געשעפטע צו מאכען וועלכע היינזערג-טווענדע גולדען בעטראגען, איין זאלכער באזוואנער דענקט זיך: "געהייטען יא, דאן האבע אייך א מין גלייכ געמאכט; ער הייטען דאךן שיען דיא האטעט אייך יא ניכט יאס צו פערדינען! נאנען וויא דייעזע ארט באזוואנער, שפעקולירען אייך דיא ארמען וועדען שטודענטען, וועלכע אים נאליצען אונד אינאראן נאך ווענע שטאמען, איין וואך ווענע-ווענע דענקט זיך: "געוויינטען מיר, דאן יא אייך וויא איינעמאכטער מענשען איין היער דאקטאר! געהייטען יעדאך פעהל

אויס, ווייל אין איהרעס געמישטע עטוואס פארנעהט, האט אייך מלכה געשעצט ניכט פערטראגען, וואס אין איהרע וועלכע פארנעהט?"

ליידער! לוינער! הייערע יאסען! דיא האט איינע באזינגע אונד איינע וועדען וואללען גענען איהרען ביישע-נאם איהר האבט רעכט — אונד אייך ניכט וואס איינע אוינען וואנען, דאס אייך דאס איהרע אייגענעקען האבען, ווענע יא ניכט הייער אים הווענע בענערקייט, וויא מאן ווא וויא דען איינע-אפעל בעוואכט, וואהלדיך אין קאנצע דענקען, זיא ליבעט איינען אונד איינען, דען וויא מאן גענען איינען זאלכען ביישיינאם, וויא דו יוסף אים איינע באזינגען האבען קאנען פערשייטען דען ליבען?

אונד ווענען יא דאך איינען אנדערען איינען זאלע-טען (פאסטען) (מחמה) איהר מיססעט אייך אויף אללעס נעפאסט מאכען; וואס וואללט איהר אין דייעזעס פאללע טהון? —

צו ווי גען וועדען דיא וועדען דיא איין קיינעס פאללען אייך דענקע נאנען אנדערס, וויא מאכער פאסטען אייך וועדען מינע טאכטער נעפאלט צו איינער הייראט צווינגען, גענען וועלכע ווא איינען וועדען וואללען האט, זיא ווא זאל גור דענעניען איהרעקען, דען זיא ליבעט, וויא ער ארם, וויא ער אונזערע, וויא ער דער העסליכסטע, גור בראז אונד פראססע מוס ער וויין — אונד אייך וויללען אין דיא הייראט!

זא שנעלל ענטשיידעט איהר אין איינער זאלכען וויכטיגען אנגעלעגענהייט!

זיא דען באווען בודיענע-וואךן מינער פירט ניכט היירא-

פאלליעטאן.

דיא יודען אין ענגלאנד.

(29-טע פארשידענע.)

"בעהעציענע מינע טאכטער (זאנעס יאסען), וואס רבי נחמה זיך זאנען ענדערקע דוך מיר אהנע רוקחאלט! וויללסט דו, מין ליעכעס קינד נון, דו געטרייט דוך ניכט?"

מלכה ערנירע דיא האנד איהרעס פאטערס אונד קיסטע זיא איהר העפטניגע וויינען ליעס דיא גור פאלגענדעס שטאטמעלען: "בעהעציענע פאטער, אייך ביי ווענע ניכט ווערען! דיא ווייטע דו פאן מיר ווענען, מיר פערשייטע סען ווענען אייך דו מין געוויינטע אונזערע, א מינע גוטע מוסטער, וויא גרוואס שייטע אייך איהרע האפע-נינגען!"

"דיא מאיטערט דוך אונד מיר קינד! וואס וועדען ווי דו ניכט פערצוהייען, ווענען דו געפעהלט האבען זאלע-טעטען? וויא גור אהנע פארשט אונד שפירן אייך רבי נחמה דארף דו וועדען אנהערן, דאך וויללסט דו מיר אלליין שפריכען?"

"יא, דיא זאללסט אללעס וויססען (זאנעס מלכה) — דאך ניכט נעטעל! גור נאך ווענען טאנע לאסט דייעס געמאכטע קינדע דאס שווינע געוויינטע, דאן וועדען עס דו דיא איהרע איבערזענען, אייך מין מונד פערמאכטע עס פאר דו ניכט אויסצושפרייטען!"

"דיא ניכטע צו אונד ניכטעס צוריק (זאנעס יאסען) וואס זאל אייך דאפאן דענקען?"

